

De danska vaccinerna som prövades i Göteborg används inte längre i Sverige, men även de DTP-vacciner från andra tillverkare som för närvarande används vid alla svenska barnavårdcentraler kan ge upphov till samma biverkningar, om än i betydligt mindre omfattning [4]. Några, men inte alla, barn som fått dessa vacciner har vägrats ersättning från Läkemedelsförsäkringen, bland annat med motiveringen att de inte ingått i en studie (!).

Enligt vår åsikt bör aluminiumallergi betraktas som en ersättningsberättigande biverkan, eftersom den påverkar barnens framtida liv. Vidare bör alla barn som fått långvarig klåda efter vaccination ersättas enligt samma regler, oavsett om de ingått i en studie eller ej. Ärendena bör hållas öppna lika länge för alla barn som har kvarstående besvär oavsett ålder.

Eftersom Zürich och Läkemedelsskadenämnden hävdar att långvarigt kliande noduli och aluminiumallergi har god prognos bör de redovisa vilka studier de stöder dessa påståenden på. Slutligen anser vi att Läkemedelsskadenämnden bör anlita egna experter, som inte arveras av försäkringsbolaget Zürich, som ju är part i målet.

Birger Trollfors

professor, överläkare,
Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus,
Sahlgrenska Universitetssjukhuset
(SU-Östra), Göteborg
birger.trollfors@vgregion.se

Elisabet Bergfors

med dr, distriktsläkare,
Göteborgs universitet,
Sektionen för allmänmedicin, Göteborg

REFERENSER

1. Trollfors B, Taranger J, Lagergård T, Lind L, Sundh V, Zackrisson G, et al. A placebo-controlled trial of a pertussis toxoid vaccine. *N Engl J Med*. 1995;333:1045-50.
2. Taranger J, Trollfors B, Bergfors E, Knutsson N, Sundh V, Lagergård T, et al. Mass vaccination of children with pertussis toxoid – decreased incidence in both vaccinated and nonvaccinated individuals. *Clin Infect Dis*. 2001;33:1004-9.
3. Bergfors E, Trollfors B, Inerot A. Unexpectedly high incidence of persistent itching nodules and delayed hypersensitivity to aluminium in children after the use of adsorbed vaccines from a single manufacturer. *Vaccine*. 2003;22:64-9.
4. Bergfors E, Björkelund C, Trollfors B. Nineteen cases of persistent pruritic nodules and contact allergy to aluminium after injection of commonly used aluminium-adsorbed vaccines. *Eur J Pediatr*. 2005;164:691-7.

Replik:

Ersättningsbesluten har tagits efter bedömning av medicinsk expertis

■ Professor Birger Trollfors och medicine doktor Elisabet Bergfors har beskrivit sin syn på Läkemedelsförsäkringens hantering av ärendena. Här följer en kort beskrivning av vilken grund försäkringen haft för sina bedömningar.

SSI, Statens Serum Institut i Danmark, var då vaccinprogrammet genomfördes inte medlem i Läkemedelsförsäkringsföreningen. Detta är ett villkor för att försäkringen ska träda in. Läkemedelsförsäkringen gjorde ett undantag, eftersom SBL, som vid den tiden hade ensamrätt på distribution av vacciner i Sverige, var medlem i föreningen.

För att patienten ska få ersättning ska skadan bedömas som allvarigare än den sjukdom man försöker bota eller undvika med läkemedlet. Kikhosta kan leda till allvarliga följder. Därför rekommenderas föräldrar att vaccinera sina barn mot kikhosta.

Läkemedelsförsäkringen ville se villigt på dessa ärenden eftersom det handlade om barn, även om de biverkningar barnen fått måste betraktas som lindriga i förhållande till de följder som kan uppstå av kikhosta. Vi bortsåg inledningsvis också från att skadeanmälan ska vara gjord inom tre år från det att patienten upptäckt skadan.

De biverkningar som drabbade barnen i den så kallade kikhostestudien på västkusten har i huvudsak bestått av kliande bulor på vaccineringsstället. Samma vaccin användes även i Stockholmsområdet, men då fick barnen det intramuskulärt. Från de vaccinationerna har Läkemedelsförsäkringen inte fått några anmälningar.

Från västkuststudien fick Läkemedelsförsäkringen över 550 anmälningar som hanterades åren 2000–2002. Barnens patientjournaler studerades, och varje ärende bedömdes individuellt. Det var oftast en ersättning för så kallad »sveda och värk» som betalades ut.

Målsmännen upplystes om att Läkemedelsförsäkringen skulle göra en förnyad prövning i maj 2005 om patienterna fått mer omfattande besvär. De skulle i så fall återkomma till försäkringen. I några fall, cirka tio, där man inte märkt att besvären minskat, åtog sig försäkringen att återkomma till patienternas måls-

män 2005, vilket också skedde.

De barn som ändå anser sig ha fortsatta besvär har en möjlighet att bli bedömda då de blir 18 år. Man gör då en invaliditetsbedömning och betalar ut ersättning efter gängse tabeller, om någon grad av medicinsk invaliditet kan konstateras.

De ersättningar som betalas ut har alla beslutats efter bedömningar av medicinsk expertis inom området och de har varierat efter besvär, men inte efter tid, som Trollfors och Bergström uppger. I de fall där ärenden har prövats i Läkemedelsskadenämnden har försäkringen följt nämndens rekommendationer.

Läkemedelsskadenämnden gör sin bedömning på allt det underlag som finns tillgängligt i skadeakten. Om nämnden inte tycker att det medicinska underlaget är tillräckligt, begär man in komplettering. I nämnden ingår fyra sakkunniga (läkare) som är tillsatta av regeringen.

Nämnden har alltså egen medicinsk kompetens utöver de specialister som Läkemedelsförsäkringen redan anlitat. Nämnden kan därutöver be om ytterligare uttalande från specialist, om till exempel medicinskt sakkunniga i nämnden har olika uppfattningar.

Eva Benson Lindholm

VD
Läkemedelsförsäkringsföreningen,
Stockholm

Nytt på vår webbplats

Läsarkommentar – på
www.lakartidningen.se
kan du ge dina kommentarer i direkt anslutning till våra artiklar.

Läkartidningen

Utmanande saklig